

שוק החנוכיות

מאת נורית ארד

שינויים רבים התחוללו מאז הכין האמן בצלאל את מנורת שבעה הקנים למש.ו. מאז קמו אמנים רבים, פותחו חמרים רבים וצצו אין ספור בתי חרושת לכלי בית. מהחנוכיה המסורתית, שכל מי שבא לרומא ממהר לראות או תה מוטבעת על שער טיטוס, נשאר למעשה רק העקרון של שמונה קנים. החנוכיות המצויות למכירתן בשפע ובמיגוון חכו תקדים בחנויות השונות, קרובות ברובן לאביזרים הדקורטיביים המבוקשים כל כך באחרונה להדלקת נרות רבים בעת ארוחות הגיגיות. הרושם מתקבל, שחלק גדול מאלה הם, במקרה גם בעלי שמונה קנים, בזיכים, או וויים.

החנוכיות מסורתיות באמה, ניתן למצוא אצל צורפים, אם מכסף אמיתי (800 ל"י ויותר) ואם מ"חמרים דמויי כסף.

בחנויות הגדולות ובחנויות האזוריות המוכרות כלי בית וחנוכיות המבחר מדהים ברבגוניותו והקיטש זועק.

ב"המשביר לצרכן" אפשר להשיג חנוכיות העולות מ-4.50 ל"י (המהזור הראשון של אלה כבר אזל, אבל יהיו שוב) ועד להנור כיום ענק במחיר 160 ל"י. החנוכיות הגדולות מאוד עשויות מתערובת של בזלת וקרמיקה. מלבד זה ניתן למצוא גם כל מגוון המחירים שבין הזול והיקר. הנור כיות מחרסינה תוצרת "נעמן" במחיר 9.25 ל"י המתאימות ביותר. למי שמקשט את ביתו בצפרים ובחתולים מחרסינה לבינה מאותה תוצרת. לתיירים יש מגוון של חנוכיות המבשרות "שלום", "ירושלים" ומלים אחרות מארץ הקודש. חנוכיה נאה שמצאנו ב"המשביר לצרכן" היא חנוכיית "שולמיה" עם רקע של

זכוכית מעוצבת (22.50 ל"י) היא מצויה גם בחנויות למחנות. "כשבאים לקנות חנוכיה לילד לוקחים לרוב את הזול ביותר". אומרת הובנית. "המבחר תואם את הדרישה ואת טעם הקהל". אומר זבן אחר. "עובדה שקונים כל כך הרבה". יש חנוכיות מעץ זית (לתיירים) במחיר 9.25 ל"י בצד חנוכיות קרמיקה ומתכת עם כל שביטי ישראל ב-14.90 ל"י. בכל בו שלום המצב אינו טוב יותר והמבחר כמדומה אף קטן יותר. כנ"ל בשק"ם. גראה שחנויות כל בו אינן הכתובת למי שרוצה חנוכיה של ממש. כשבאים לקנות את החנוכיות הזולות יש להקפיד לפחות על כך שהחנוכיה תהיה יציבה ואינה נוטה ליפול.

חנוכיות דקורטיביות ויפית באמת ניתן למצוא כמעט רק בחנויות יות ה"קרה". "משכית". "בת שבע" מעט ב"ויצו" ובירדאי גם בחנויות קטנות לסחנות עם טעם משובה. חנות "בת שבע" אף פתחה חשיפה תצוגה מיוחדת (בקומה השנייה של החנות) לחנוכיות ולנרות דקורטיביים. בין החנוכיות היפות יותר בולטות אלה של האמן המנוח פלומבו. "בת שבע" מציגה שלוש חנוכיות שעוצבו על ידו בצד חנוכיות רבות מהסטודיו של פלומבו "גרנית" בעיצובם של אחותו וגיסי שלמה ושרה גבאי. החנוכיות שחולרות וכבדות. עשור יות ברזל חישיל. בעיטורן הן יפות לתלשמש כל ימות השנה. דגמי פלומבו המקוריים מחירן כ-100 ל"י ומעלה וחנוכיות הסטודיו שלהן עולות מ-42 ל"י ומעלה.

אצל "בת שבע" יש גם חנוכיות מסורתיות בנוסף ליהודיות מן המכוננת בשפה המסחרית עתיק-משוחזר בעבודת יד וב"עבודת יציקה. מעשה ידי של האמן הפרסי דוד צלאה. מחירן מ-90

עד 100 ל"י. לעבודת יד ועד 25 ל"י לעבודת יציקה.

עיצוביו של חיים פז שולטים גם הם היום בשוק. אלה חנוכיות בסגנון מודרני בדומה לסטלקטיטיים. הן עשויות בחושת. כסף וציפוי. מחיר החנוכיות היקרות יותר מדינם זה כ-90 ל"י. כל קונה בסכום זהולה על 50 ל"י תקבל "דמי זכיכה" מ"בת שבע". אהת משתי חנוכיות בסגנון עתיק-משוחזר.

בנוסף לחנוכיות מציעה "בת שבע" מבחר גדול של נרות דקוריטיביים לארוחות הגיגיות וכדומה במחירים שבין 1.25 ל"י ל-15 ל"י. החנוכיות והנרות גם יחד זוסים בצילו הדקורטיבי של עץ זעשוי מאהילי זכוכית "בת שבע" המעוצבים למציא בו אריה וסגור ון גם של ראש השנה האזרחי ילאי דיקא של חנוכה לא יתקשו בכך.

אצל "משכית" המבחר גם הוא גדול למדי. ואין לחשוש מלהכנס לחנויות הנחשבות ליקרות יותר. שכן מגוון המחירים הוא בין 18 ל-216 ל"י ויותר. החנוכיות הזולות יותר הן יציקות סגנון עתיק של מפעל בחושת קרית-גת. אוחו מפעל מייצר גם ריקועי יד בעיקר בסגנון צפון אפריקאי במחירים של 40, 50 ל"י ויותר. חנוכיות פלומבו וחיים פז מצויות פה בשלש בצד חנוכיות כסף בעיצוב מודרני של מימי רבינוביץ. במחיר 216 ל"י.

החנויות בסגנון מזרחי עתיק, כמו גם חנוכיות פלומבו עם בזיזים יכולות לשמש ללא נרות, אלא בפתילות עם שמן.

מתנה מומלצת לחנוכה היא כמרה בן נר דקורטיבי. שמחירי אינו יקר בהכרח. אצל "משכית" אפשר לקנות כמה זוגות של נרות ארוכים צבעוניים (ל"י לזוג) היכולים להיות תלויים על הקיר (פינת אריה, מל, מטבח). ולהנות קישוט נאה.